

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE "COSTIN C. KIRIȚESCU"

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Casa Academiei Române, Calea 13 Septembrie nr. 13, et. 2, Sector 5, cod 050711, București

Tel.: (+4021) – 318.24.61

Fax: (+4021) – 318. 24 62

Web: [Http://www.iccv.ro](http://www.iccv.ro)

e-mail: secretariat.iccv@gmail.com

LICEUL TEHNOLOGIC DE CONSTRUCȚII MAȘINI MIOVENI

STUDIUL DE CAZ

REALIZAT CU SPRIJINUL OMV PETROM

Autor: Flavius Mihalache

București
Septembrie 2016

CUPRINS

Lista tabelelor	3
Lista fotografiilor	3
Rețeaua de unități de învățământ tehnologic și profesional în județul Argeș	4
Prezentarea Liceului Tehnologic Construcții de Mașini Mioveni	4
Percepții ale elevilor asupra liceului	6
Calitate în învățământul profesional și tehnic.....	6
Conținutul programelor de studii.....	9
Mecanisme de anticipare a competențelor solicitate de piața muncii și definirea profilurilor profesionale/ calificărilor.....	9
Servicii de orientare și consiliere pentru elevi	10
Parteneriatele cu actorii comunitari/agenții economici	11
Inovatie în învățământul profesional și tehnic.....	12
Accesarea de finanțări.....	12
Învățământ dual	12
Competențele elevilor	13
Competențe specifice versus competențe transversale.....	13
Adecvarea competențelor la cerințele pieței muncii.....	13
Relația cu angajatorii.....	15
Incluziunea absolvenților pe piața muncii.....	15
Perspective asupra învățământului profesional și tehnic	16
Direcții de acțiune în vederea reformării învățământului profesional din perspectiva Inspectoratului Școlar Argeș.....	16
Direcții de acțiune în vederea reformării învățământului profesional din perspectiva reprezentanților școlii.....	16
Direcții de acțiune în vederea reformării învățământului profesional din perspectiva agenților economici	18
Concluzii.....	18
Puncte tari	18
Puncte slabe	19
Elemente de succes.....	19
Elemente transferabile.....	20
Anexe	21
Anexa A. Oferta educațională la unitățile de învățământ profesional din județul Argeș pentru anul școlar 2016-2017	21

LISTA TABELELOR

Tabelul 1. Oferta educațională a LTCM Mioveni	5
---	---

LISTA FOTOGRAFIILOR

Foto 1. Liceul Tehnologic Construcții Mașini – Baza sportivă	7
Foto 2. Liceul Tehnologic Construcții Mașini – Ateliere	8
Foto 3. Ateliere - LTCM Mioveni.....	8

REȚEAUA DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT TEHNOLOGIC ȘI PROFESIONAL ÎN JUDEȚUL ARGEȘ

Rețeaua de unități de învățământ tehnic și profesional din județul Argeș este formată din 22 de unități școlare, dintre care 5 sunt localizate în mediul rural. Pentru anul școlar 2016-2017, 18 dintre acestea au fost acreditate pe forma de învățământ profesional, (vezi anexa A ce prezintă date privind oferta educațională completă). Programe de învățământ profesional auto sunt oferite atât de cele patru unități axate pe acest domeniu de pregătire (Liceul Tehnologic Construcției de Mașini Mioveni, Liceul Tehnologic Dacia Pitești, Liceul Tehnologic Auto Câmpulung și Liceul Tehnologic Auto Curtea de Argeș), cât și de alte cinci unități ce au inclus în oferta educațională, pe lângă alte specializări, și clase de mecanică auto.

Cifra de școlarizare anunțată pentru învățământul profesional din domeniile industrial și auto reunește 16 clase (448 de locuri), din totalul celor 30 de clase prevăzute la nivel județean pe toate domeniile de pregătire profesională. Astfel, peste jumătate din locurile disponibile la nivelul programelor de învățământ profesional sunt destinate pregătirii de specialiști pentru industria constructoare de mașini și sectoarele conexe. Această situație este în concordanță cu profilul economic al județului Argeș dominat de industria auto. Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2014 în industria auto și industria prelucrătoare erau înregistrați 53 de mii de salariați, ceea ce reprezenta 40% din totalul salariaților la nivel de județ.

PREZENTAREA LICEULUI TEHNOLOGIC CONSTRUCȚII DE MAȘINI MIOVENI

În anul 1969 este înființat la Colibași, în imediata apropiere a platformei industriale, Grupul Școlar U.A.P Colibași, gândit pentru a pregăti viitorii angajați ai uzinei de autoturisme din proximitate. În primii cinci ani de funcționare, unitatea școlară a oferit exclusiv programe de tip profesional, postliceal și de maștri, în concordanță cu nevoia de forță de muncă a uzinei de autoturisme aflată în proximitate. În anii '70, oferta educațională a fost îmbogățită cu programe de cursuri liceale cu profil tehnologic și cu unele clase cu program sportiv, pe filieră vocațională. Recent, în 2012, denumirea liceului se schimbă în Liceul Tehnologic Construcției Mașini Mioveni (LTCM Mioveni). Până în anul 2006, când a fost înființat Liceul Teoretic Iulia Zamfirescu, această unitate de învățământ a reprezentat singura unitate de școlarizare de nivel secundar din Mioveni, oraș cu peste 35 de mii de locuitori.

Între Liceul Tehnologic Construcției de Mașini Mioveni și uzinele Dacia există o strânsă legătură ce rezultă atât din faptul că această unitate de învățământ a pregătit de-a lungul anilor o bună parte dintre salariații și foștii salariați de pe platforma industrială, cât și din susținerea constantă pe care școala a primit-o de la DACIA. În momentul de față, colaborarea dintre LTCM Mioveni și uzinele DACIA este materializată prin existența unui acord de practică și de susținere a unui număr de 48 de elevi de la forma de învățământ profesional (dintre aceștia 28 au absolvit anul curent), cât și prin participarea DACIA RENAULT la dotarea laboratoarelor unității școlare (inclusiv prin oferirea a trei autoturisme, dintre care unul este folosit ca material didactic).

În anul școlar curent, la toate formele de învățământ sunt înscriși 814 elevi, din care 265 sunt incluși în programele de pregătire profesională. Pentru ciclul de învățământ liceal tehnic sunt oferite cinci specializări: *tehnician în automatizări*, *tehnician electronist*, *tehnician mecatronist*, *tehnician transporturi* și *tehnician întreținere și reparații*. În același timp, oferta educațională este completată cu cele trei specializări oferite în cadrul programului de pregătire profesională (sculer-matrișer, sudor și mecanic auto) și cu specializarea fotbal-volei de la filiera vocațională.

Pentru anul școlar 2016-2017, o treime din locurile oferite absolvenților de învățământ gimnazial sunt reprezentate de cele din cadrul formei de învățământ profesional, cu cele trei specializări acreditate (tabelul 1). Odată cu reintroducerea în anul 2012 a acestei forme de învățământ, la Liceul Construcții Mașini Mioveni s-a constatat o creștere constantă atât a cifrei de școlarizare, cât și a interesului absolvenților de învățământ gimnazial față de această formă de pregătire. Pachetul de facilități adresate elevilor ce aleg filiera profesională se dovedește a avea un rol foarte important în acest sens. Dacă până în anii trecuți, forma de învățământ profesional era evitată de absolvenții de liceu, existând un fel de stigmat pe care elevii de la profesională îl purtau, prin modificările aduse în ultimii ani cadrului de organizare a acestei forme, situația pare a se fi schimbat semnificativ. Atât evaluările cadrelor didactice, cât și opiniile formulate de către elevi descriu o mutație în acest sens. În primul rând, acordurile de practică și bursele oferite fac această formă de învățământ foarte atractivă atât pentru elevii ce finalizează ciclul gimnazial, cât și pentru părinții acestora care, de cele mai multe ori, văd aceste oportunități atât ca o formă de reducere a presiunii materiale de moment asupra familiei, cât și ca o cale de creștere a șanselor de acces pe piața muncii a elevilor la momentul finalizării studiilor.

„Acum copiii de la profesională se simt altfel față de cei din trecut, cei care au ieșit în stagii de practică se simt favorizați și susținuți” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Tabelul 1. Oferta educațională a LTCM Mioveni

Învățământ liceal	Învățământ profesional	Învățământ postliceal
Filieră tehnologică: - Domeniul electronică și automatizări: 28 de locuri; - Domeniul electric: 28 de locuri - Domeniul mecanică: 84 de locuri	- Specializarea mecanic auto: 28 de locuri - Specializarea sculer – matrițer: 28 de locuri - Specializarea sudor: 28 de locuri	- Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații: 28 de locuri
Filieră vocațională: - Specializarea fotbal și handbal: 28 de locuri		

Sursă: <http://liceultehnologicmioveni.ro/oferta-educationala/prezentare-oferta/>

Cazurile de abandon școlar sunt rare și nu se evidențiază o situație atipică, din acest punct de vedere. Vorbim despre situații excepționale și nu despre probleme evidente legate de abandon. Trebuie semnalat faptul că, în ultimii ani, în cazul elevilor înscriși la forma de învățământ profesional, nu au fost înregistrate evenimente de acest tip. Pachetul de beneficii acordat elevilor în cauză are, în mod evident, un rol important în motivarea elevilor în a continua pregătirea profesională. Cele câteva situații de abandon școlar înregistrate la nivelul unității de învățământ au vizat exclusiv elevi înscriși la forma de învățământ liceal.

Rezultatele școlare la examenul de bacalaureat în sesiunea iunie 2016 s-au situat cu mult sub media la nivel județean (69.9%). La sesiunea din iunie 2016, 36 de elevi din cei 84 înscriși au promovat examenul, ceea ce se traduce printr-un procent de promovabilitate de 43%. În anii anteriori, rata de promovabilitate în sesiunea din iunie a fost chiar mai mică, fiind situată în jurul a 30% dintre elevii înscriși la examen.

Activitățile de predare, cât și cele practice, sunt deservite de 60 de cadre didactice, marea majoritate fiind titulare. Nu există probleme în acoperirea catedrelor cu personal specializat. În viziunea conducerii unității, cadrele didactice calificate și cu experiență vastă în învățământ reprezintă unul dintre principalele atuuri ale liceului:

„Avem cadre didactice ultra-specializate pe domeniul industriei constructoare de mașini. Profesorii noștri au în cea mai mare parte gradul I, avem și doctori. Profesorii participă periodic la programe de specializare. Există o formare continuă a cadrelor didactice pe care o monitorizăm constant” (cadru didactic LTCM Mioveni).

PERCEPȚII ALE ELEVILOR ASUPRA LICEULUI

Aproape în exclusivitate, elevii înscriși la cursurile Liceului Tehnologic Construcții Mașini provin din orașul Mioveni și localitățile învecinate, areal în care, pe lângă unitatea la care facem referire, mai funcționează două alte licee cu profil tehnologic (în comunele Mărăcineni și Stâlpeni) și un altul cu profil teoretic (în Mioveni). Pentru absolvenții de învățământ gimnazial din zonă care aleg filiera tehnologică și nu optează pentru o unitate școlară din Pitești, LTMC Mioveni reprezintă, în general, prima opțiune, unitatea școlară în cauză fiind atractivă pentru elevi prin prisma bazei materiale de care dispune și a contractelor de colaborare cu o serie de firme din industria auto (cadru didactic LTCM Mioveni).

Principalul atu în atragerea elevilor către LTCM, în special către învățământul profesional, este tocmai colaborarea dintre acesta și DACIA. Pachetul de beneficii adresate elevilor (bursă, transport gratuit, stagii de practică) reprezintă elementul determinant în alegerea formei de învățământ profesional, în detrimentul învățământului liceal. Cel mai probabil, în lipsa acestor stimulente, interesul absolvenților de școală generală pentru această formă de pregătire ar fi fost considerabil redus. Cei mai mulți dintre elevii care s-au înscris în ultimii ani la învățământ profesional au luat decizia pornind de la premisa că această strategie le va facilita angajarea, după finalizarea studiilor, pe platforma industrială de la DACIA.

În iunie 2016 a absolvit prima generație de elevi de la învățământ profesional, care au beneficiat de susținere din partea constructorului de autoturisme. Astfel, 28 de elevi, cu specializarea sculer-matrițer, își construiesc planuri de viitor în jurul statutului de salariat pe platforma industrială. Evident, nu toți vor fi angajați de DACIA, însă va exista o selecție prin care elevilor cu performanțe ridicate în stagiile de practică le vor fi propuse contracte de muncă. Până la momentul realizării studiului (iunie 2016), selecția elevilor nu a fost realizată, ceea ce face dificil de estimat câți dintre cei 28 de elevi susținuți de DACIA vor fi efectiv angajați.

CALITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Pe dimensiunile bază materială și personal didactic, LTCM Mioveni reprezintă, în mod evident, un etalon la nivelul unităților de învățământ tehnologic din județul Argeș. În ultimii ani, școala a beneficiat de susținere constantă din partea autorităților locale din Mioveni, care au investit masiv în renovarea și dotarea liceului. Atât corpurile de clădire, cât și curtea interioară, atelierile și baza sportivă îndeplinesc pe deplin standardele de calitate stabilite de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, situație evidențiată și în urma evaluărilor realizate de către ARACIP.

„Baza materială este foarte bună. Avem cămin, bază sportivă, laboratoare și absolut tot ce trebuie. (cadru didactic LTCM Mioveni).

Foto 1. Liceul Tehnologic Construcții Mașini – Baza sportivă

Sursă: <http://liceultehnologicmioveni.ro>

„Școala are două laboratoare de informatică dotate cu tot ce este necesar, un laborator de legislație rutieră cu 25 de calculatoare, un amfiteatru care este și laborator de automatizări și electronică, dotat la maxim cu sistem de sonorizare, sistem de iluminare, cu sistem de proiecție, cu mese de lucru speciale. Mai avem și un laborator electric și unul de mașini unelte (ce este dotat cu două strunguri și o mașină de rectificat), avem un laborator de sudură și un laborator de mecanică auto. Acestea sunt laboratoarele tehnice, specifice școlii noastre. Evident că, lângă acestea, există și cele ale disciplinelor generale: biologie, chimie, etc. Singura zonă unde ar mai fi nevoie de investiții este la ateliere, dincolo de aceasta, prin fondurile alocate de la primărie, s-au făcut destule investiții. Nici nu știu ce și-ar mai putea dori copiii” (cadru didactic LTCM Mioveni)

Pentru anii următori, pe dimensiunea investițiilor în baza materială, principalele trei ținte stabilite de către conducerea liceului vizează realizarea unei cantine, dezvoltarea unui service auto propriu destinat pregătirii profesionale a elevilor și modernizarea tehnicii de care dispun atelierele deja existente. Proiectul privind realizarea service-ului auto este în faza incipientă, însă reprezentanții școlii sunt optimiști în ceea ce privește punerea sa în practică:

„Pentru viitor am dori să realizăm un atelier nou, sub forma unui service auto, în parteneriat cu uzina Dacia și primăria Mioveni. Un service didactic în care elevii să învețe chestiuni practice. Investiția este prinsă în planul de dezvoltare pentru anii următori și sperăm să fie concretizată cu ajutorul autorităților locale” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Pe de altă parte, la nivelul primăriei Mioveni se fac pași concreți și în ceea ce privește accesarea fondurilor necesare construcției și dotării cantinei liceului prin intermediul Programului Operațional Regional 2014-2020.

Foto 2. Liceul Tehnologic Construcții Mașini – Ateliere

Sursă: <http://liceultehnologicmioveni.ro>

Chiar dacă dotarea generală a liceului este una bună, comparativ cu a multor școli din România, atelierele de practică ale LTCM Mioveni necesită lucrări de modernizare. Cu excepția unei donații recente făcută de Dacia, cea mai mare parte a utilajelor aflate în dotarea școlii datează din anii '70, fiind uzate atât tehnic, cât și moral. Situația este dificilă și descrie o realitate greu de ameliorat, pentru că unitatea școlară nu-și poate permite achiziționarea de utilaje moderne, complexe și automatizate, pe care să le folosească în scop didactic. Din acest punct de vedere, singura soluție identificată de către reprezentanții unității de învățământ vizează încheierea contractelor de colaborare cu firmele interesate în facilitarea stagiilor de practică ale elevilor. Ideea care stă la baza acestor colaborări vizează raportul de complementaritate dintre școli și mediul economic.

„În școală nu se poate pune problema să ai utilaje complexe. Anumite specializări, cum este cea de sculer-matrițer, necesită tehnologii și echipamente specifice pe care școala nu le poate avea niciodată. Soluția este ca elevii să meargă în practică la agentul economic și acolo să aplice și dezvolte noțiunile teoretice pe care le primesc din școală” (cadru didactic LTCM Mioveni)

Foto 3. Ateliere - LTCM Mioveni

Sursă: <http://liceultehnologicmioveni.ro>

CONȚINUTUL PROGRAMELOR DE STUDII

Programele de studiu reprezintă o dimensiune sensibilă, conștientizată de cadrele didactice și elevii a fi deficitară în raport cu cerințele pieței muncii. În ciuda eforturilor de armonizare a acestora, întreprinse la nivel de minister și inspectorate școlare, situația este departe de a fi rezolvată. Dinamica pieței muncii și progresul tehnic fac dificilă o astfel de intervenție. Cu toate acestea, pentru componenta învățământului profesional, direcția către care ar trebui să se îndrepte reforma curriculară, așa cum reiese din discuțiile cu reprezentanții școlii și cu elevii impune ajustarea raportului dintre pregătire teoretică și pregătire practică și armonizarea conținutului predat în raport cu feedback-ul obținut de la angajatori.

„Programele de studiu nu sunt în totalitate adecvate cerințelor pieței muncii. Noi predăm ceva, iar operatorii economici au nevoie, în unele cazuri, de altceva. Încercăm să ajustăm pe parcurs” (cadru didactic LTCM Mioveni)

Supra-încărcarea programei cu module de pregătire teoretică, în detrimentul dezvoltării unor abilități și competențe practice, reprezintă trăsătura caracteristică pentru sistemul actul de pregătire profesională din România, atât din perspectiva cadrelor didactice, cât și a agenților economici.

„La clasele de a XI-a și a XII-a, spre exemplu, au 11 module tehnice. Nu există însă o interdisciplinaritate. Elevii nu înțeleg de ce au nevoie de atâtea materii. Și tutorii elevilor noștri ne spun că e o problemă în acest sens. Elevii nu vin din școală cu anumite deprinderi tehnice, desen tehnic, spre exemplu. Problema este că elevii nici nu pot să învețe desen tehnic atâta timp cât în programă e prevăzută la această materie doar o oră pe săptămână” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Din perspectiva angajatorilor, cei mai mulți dintre elevii nu acumulează în școală acele competențe esențiale pe piața muncii în sectorul industrial. Utilizarea adecvată a instrumentelor de măsură și capacitatea de a citi și interpreta o schiță de desen tehnic, spre exemplu, reprezintă solicitările minimale pe care firmele din domeniu le au de la absolvenții de învățământ profesional. :

„Din școală nu au cunoștințe de utilizare a sculelor, dispozitivelor și verificatoarelor. Tinerii nu știu să utilizeze sculele, nu știu să citească cote de desen. Nu știu să facă diferența dintre găurire și alezaj” (angajator, Mioveni).

În viziunea agenților economici, aceste curențe ale elevilor arată nivelul scăzut al pregătirii din școală. Activitatea practică derulată în atelierele școlare este adesea realizată superficial, fără a pune accent deosebit pe acumularea de competențe și formarea de deprinderi.

În ceea ce privește materialele didactice, acestea sunt elaborate în concordanță cu programa, ceea ce înseamnă că dacă programa este încărcată și pune accentul pe latura teoretică și materiale suport suferă de aceeași probleme.

MECANISME DE ANTICIPARE A COMPETENȚELOR SOLICITATE DE PIAȚA MUNCII ȘI DEFINIREA PROFILURILOR PROFESIONALE/ CALIFICĂRILOR

Competențele solicitate pe piața muncii sunt monitorizate atât la nivel județean, prin întâlnirile și dezbaterile periodice organizate de către Inspectoratul Școlar Argeș, la care participă reprezentanți ai celor mai importanți angajatori din județ, cât și la nivelul unităților școlare, prin contactele pe care acestea le-au dezvoltat în decursul anilor cu firmele implicate în practica profesională a elevilor.

„Atât liceele, cât și inspectoratul și ministerul organizează periodic întâlniri de lucru cu angajatorii. Informațiile sunt utilizate pentru ajustarea ofertei educaționale și a conținutului programelor”
(Inspector ISJ, Argeș).

În întâlnirile organizate de ISJ Argeș sunt identificate nevoile generale ale sistemului de învățământ profesional și sunt discutate, împreună cu agenții economici, măsurile specifice necesare pentru o mai bună armonizare a ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii. Rezultatele concrete ale acestor întâlniri sunt transpuse în ajustări la nivel județean ale programelor educaționale și în facilitarea contractelor dintre unitățile școlare și mediul de afaceri. Pe de altă parte, întâlnirile formale organizate între licee și agenții economici parteneri sunt destinate pregătirii concrete a stagiilor de practică a elevilor. LTCM Mioveni organizează semestrial astfel de evenimente la care sunt invitați să participe reprezentanți ai administrației locale, ai firmelor colaboratoare, tutori implicați în pregătirea profesională a elevilor și personal specializat din cadrul liceului. Rolul acestui mecanism de consultare este acela de a ghida și armoniza pregătirea elevilor în cele două componente ale sale (în școală și la agentul economic). Sunt discutate atât conținutul programului de formare profesională, cât și cerințele angajatorilor cu privire la competențele pe care elevii trebuie să le dezvolte în cadrul școlii astfel încât programul de practică să-și atingă obiectivele.

Pe dimensiunea anticipării competențelor solicitate pe piața muncii, problema care apare nu este aceea a lipsei unor mecanisme de evaluare a acestora, ci aceea a dificultăților pe care școala le are în încercarea de implementare a unor programe de schimbare. Vorbim, pe de o parte, de mecanismul greoi de adaptare a ofertei educaționale la solicitările pieței muncii și, pe de altă parte, de dificultățile în acreditarea/procedurile birocratice în acreditarea de noi specializări. În acest context, pentru perioada următoare este important să se dezvolte atât mecanisme instituționale de colaborare, la nivel de inspectorat, între agenți economici și unități școlare, cât și mecanisme de monitorizare a pieței muncii la nivel local.

SERVICII DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE PENTRU ELEVI

Serviciile de consiliere și orientare profesională pentru elevi sunt reduse, de cele mai multe ori, la activitățile întreprinse de consilierul școlar în cadrul cabinetului de specialitate și la munca individuală pe care o fac diriginții sau maiștrii. În cabinetele de consiliere, de cele mai multe ori, accentul este pus pe identificare aptitudinilor și competențelor elevilor și nu atât de mult pe orientarea efectivă în carieră:

„La clasele de a IX-a facem o fișă de caracterizare psiho-pedagogică în care identificăm specificul fiecărui elev. Pe clasa a XI- a și a XII-a aplicăm un pachet de teste de inteligență, de raționament și de orientare școlară în care identificăm în primul rând dorințele elevilor” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Activitatea de orientare profesională a diriginților și a maiștrilor, pe de altă parte, este sporadică și nestandardizată, depinzând foarte mult de importanța pe care cadrele didactice o acordă acestei dimensiuni. Astfel, putem spune că există o nevoie încă neacoperită de furnizare de servicii de orientare profesională la nivelul școlilor tehnice din România, ce necesită pentru viitor o anumită regândire a parametrilor în cadrul cărora activitățile de orientare profesională sunt realizate. Se impune clarificarea rolului pe care trebuie să-l joace consilierii școlari și diriginții în orientarea profesională a elevilor și atribuirea unor sarcini specifice în acest sens. Rolul personalului specializat pe această dimensiune trebuie să fie unul activ, care să nu fie limitat la activități simple de testare de aptitudini.

La nivelul județului Argeș, trei unități școlare au reușit să dezvolte programe de parteneriat eficiente și durabile cu angajatori importanți. Aceste unități pot fi considerate exemple pentru toate școlile tehnice din zonă. Liceul Tehnologic Construcții Mașini Mioveni este una dintre aceste școli.

„În Argeș, cele mai notabile astfel de colaborări sunt cele existente între Liceul Tehnologic Astra și OMV – PETROM, între Liceul Tehnologic Construcții de Mașini din Mioveni și DACIA și între Liceul Tehnologic Câmpulung și Holcim. În aceste cazuri vorbim de colaborări extinse. Principalul beneficiu pentru unitățile școlare este reprezentat de posibilitatea de a facilita accesul elevilor la tehnică pusă la dispoziție de agentul economic și de a-i familiariza astfel pe cursanți cu modul în care se lucrează în aceste unități. În unele cazuri, Liceul Tehnologic Astra, Liceul Tehnologic de Construcții de Mașini Mioveni, firmele s-au implicat în dotarea sau modernizarea unităților școlare și oferă burse suplimentare pentru elevii înscriși la forma de învățământ profesional, însă acestea sunt cazuri izolate. Aceste colaborări (și bursele oferite de angajatori) reprezintă un atu pentru școli, în sensul că sunt elementele ce le fac atractive în raport cu restul unităților școlare” (Inspector de specialitate ISJ Argeș).

Liceul Tehnologic Construcții de Mașini Mioveni colaborează pentru practica elevilor cu patru firme din industria constructoare de mașini: Automobile Dacia, Piroux Industrie Romania, Delta Invest și Euro APS. Prima colaborare de acest tip, a fost parafată în anul 2012, când a fost semnat un contract între liceu și DACIA prin care 28 de elevi de la specializarea sculer-matrițer urmau să beneficieze de susținere din partea constructorului de autoturisme. Ulterior, DACIA a atras în această colaborare și Euro APS, iar anul 2016 au fost încheiate colaborări de acest tip și cu Piroux Industrie și Delta Invest. Este de semnalat faptul că aceste din urmă societăți nu acordă și burse suplimentare elevilor pe care-i primesc în practică.

„Parteneriatul cu Uzina probabil ca nu s-ar fi produs fără susținerea primită de la primărie, de la Inspectoratul Școlar Județean și mai ales fără aplecarea față de învățământ pe care a arătat-o fostul director general al DACIA. Ulterior, echipa de la DACIA care se ocupă de acest parteneriat, a încercat să atragă și diverși furnizori în această direcție. Din păcate s-a finalizat doar colaborarea cu EURO APS. Pe cei de la Piroux și Delta i-am abordat noi în vederea colaborării” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Anul acesta a absolvit prima promoție de la învățământ profesional susținută în totalitate de DACIA (28 de elevi cu specializarea sculer-matrițer).

„Cei de la Dacia vizează să angajeze o parte dintre acești elevi. Vor să-i păstreze pe cei mai buni sau să-i plaseze la alte unități economice partenere de pe platformă. Avem o colaborare foarte bună cu Dacia, avem întâlniri periodice. Tutorii vin și ne spun unde sunt probleme și încercăm împreună să rezolvăm aceste situații” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Uzina Dacia este de departe, cel mai important colaborator al liceului, atât prin tradiția și conexiunile anterioare dintre aceste două entități, cât și prin amploarea implicării constructorului de autoturisme în dotarea cu material didactic și utilaje pentru practica elevilor.

„Uzina ne-a utilat ateliere, ne-a acordat trei autoturisme, din care unul este cu caracter didactic, ne-a primit copii în practică. Avem 48 dintre copii care au fost susținuți sau urmează să fie susținuți de DACIA. De curând 28 de elevi de la profilul sculer-matrițer au absolvit. Anul următor urmează să finalizeze școala alți 14 de la aceeași specializare, iar din toamnă avem șase noi locuri disponibile, la specializarea sudor, pentru elevii ce vor intra în clasa a IX-a. Ei primesc bursă, beneficiază de o masă caldă și le este decontat și transportul. Uzina va selecta dintre elevii care au mers în practică la ei.

Chiar și cei ce nu vor fi opriți rămân cu un mare avantaj în urma colaborării cu DACIA: au o calificare, au o diplomă și au acumulat și ceva experiență profesională. Eu tind să cred că acești copii ce termină o școală tehnică își vor găsi de lucru mult mai ușor decât absolvenții de învățământ teoretic (cadru didactic LTCM Mioveni).

Din păcate, agenții economici nu pot susține toți elevii înscriși la forma de învățământ profesional, iar acest lucru reprezintă o sursă de nemulțumire în rândul elevilor. Atât în urma interviurilor realizate cu personalul didactic, cât și în focus-grup-ul cu elevi, s-a desprins concluzia că elevii care beneficiază de stagii de practică plătită susținute de DACIA sunt priviți ca fiind avantajați, de către colegii lor care nu au o astfel de susținere.

„Cei de la uzină asigură stagii de practică pentru elevii de la specializările sculer-matrițer și sudor, nu și pentru cei înscriși la mecanică auto. Am sesizat o tensiune în acest sens la elevii încă din prima zi a anului școlar. Părinții mă întrebau când încep elevii practica la Uzină...Pentru părinți și pentru copiii care nu sunt prinși în programul de colaborare cu DACIA sursa principală de frustrare nu sunt banii, ci faptul că nu au informații clare despre această colaborare. Părinții aveau ideea că dacă copiii fac practică în uzină sigur vor fi angajați la finalul clasei a XI-a. Lucru care nu este adevărat”. (cadru didactic LTCM Mioveni).

În perioada de practică realizată la agenții economici, elevii se află în grija unor tutori, maiștri sau șefi unităților elementare de lucru (UEL), care au rolul de a-i ghida și evalua. Astfel, o zi de practică derulată la Dacia, spre exemplu, demarează prin repartizarea unor sarcini concrete către elevi, care de cele mai multe ori îmbracă forma asistării unui salariat în sarcinile specifice postului său. Rolul elevului este să observe specificațiile procesului de producție, să noteze și să pună întrebări și, pe anumite componente mai simple, să primească sarcini productive limitate. La amiază urmează o pauză de masă, asigurată gratuit la cantina DACIA, după care activitatea se reia pe modelul descris anterior. Ziua de practică se încheie în jurul orelor 15, când are loc o întâlnire a elevilor cu șeful unității de lucru și personalul de specialitate, în care sunt discutate aspecte diverse referitoare la pregătirea elevilor.

INOVATIE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

ACCESAREA DE FINANȚĂRI

Experiența cadrelor didactice de la LTCM în implementarea proiectelor cu finanțare națională sau internațională este limitată și se reduce, dincolo de colaborarea cu cei patru angajatori parteneri, la implicarea, prin intermediul Primăriei Mioveni, într-un program de schimb de experiență cu un liceu din orașul Petrich (Bulgaria). În ceea ce privește accesarea de fonduri europene, putem vorbi atât despre bariere ce țin de lipsa de experiență a cadrelor didactice, de resursele limitate ale liceului și de caracterul birocratic al procedurilor implicate. Birocrația în mod special, este invocată de către conducerea liceului, ca reprezentând principala frână în demararea unor astfel de demersuri.

„Demersurile birocratice sunt mult prea complexe. Vorbim și de o reticență în implicarea profesorilor în astfel de demersuri” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Nevoia de dezvoltare a infrastructurii școlare necesită și accesarea unor finanțări europene, însă atribuțiile de pregătire a proiectului cade în sarcina personalului specializat din cadrul Primăriei Mioveni, implicarea reprezentanților școlii în acest demers fiind minimală.

ÎNVĂȚĂMÂNT DUAL

Învățământul dual este o formă de învățământ încă insuficient cunoscută în rândul cadrelor didactice, chiar dacă la nivelul Inspectoratului Școlar Argeș au fost organizate mai multe dezbateri pe această temă.

La nivel de Inspectorat, învățământul dual este considerat o posibilă direcție de dezvoltare a învățământului profesional actual, apărută ca o solicitare venită din partea mediului economic.

„E dificil de formulat o concluzie referitoare la superioritatea învățământului dual în fața celui profesional clasic în lipsa unei experiențe concrete în acest sens. E de preferat îmbunătățirea formării profesionale a elevilor prin dezvoltarea practicii de specializate realizată în firme. Există o presiune la nivel ministerului, exercitată de un grup de investitori germani și austrieci, în vederea introducerii învățământului dual, ce pune accentul pe instruirea practică, fiind o formă de ucenicie. Obiectivul inițiatorilor este de a-și găsi ușor forță de muncă ieftină și calificată pentru operațiunile pe care le desfășoară în România” (Inspector ISJ Argeș).

COMPETENȚELE ELEVILOR

COMPETENȚE SPECIFICE VERSUS COMPETENȚE TRANSVERSALE

În viziunea cadrelor didactice nu se poate afirma că un tip de competențe este mai important decât un altul. Pregătirea profesională a elevilor trebuie să se realizeze prin integrarea armonioasă, atât a competențelor specifice, cât și a celor transversale. Un accent deosebit pus pe dezvoltarea abilităților și cunoștințelor specifice, în detrimentul competențelor transversale, nu poate garanta un nivel ridicat de adecvare a pregătirii profesionale a elevilor. Tocmai de aceea, o perspectivă echilibrată, care urmărește osmoza acestor două categorii trebuie să stea la baza sistemului de învățământ profesional:

„Sunt importante ambele categorii de competențe. Nu cred că putem spune că o categorie sau alta este mai importantă. Competențele profesionale trebuie întotdeauna însoțite de inteligența emoțională, de capacitățile de interacțiune și integrare în grup. O altă idee periculoasă este aceea a rupturii dintre pregătirea teoretică și cea practică. Nu poți să măsoari, dacă nu știi să calculezi.” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Pe de altă parte, o idee des vehiculată în contextul propunerilor de reformă a sistemului de învățământ profesional urmărește creșterea rolului unităților economice în furnizarea competențelor specifice. Valențele pozitive ale acestei propuneri sunt multiple și evidențiate, în mod special, prin creșterea nivelului de congruență dintre pregătirea școală și cerințele pieței muncii. Pe de altă parte, însă, a lăsa dezvoltarea competențelor specifice în sarcina agenților economici parteneri este dificil de realizat în contextul actual și poate reprezenta o decizie care poate destructura o bună parte a sistemului de învățământ profesional. Cu toate că este unanim acceptată necesitatea colaborării dintre școli și agenți economici în vederea pregătirii profesionale a elevilor, o reducere a contribuției unităților de învățământ în pregătirea elevilor reprezintă o idee pe care cadrele didactice nu o consideră oportună:

„În contextul modificării cadrului de organizare a învățământului profesional, dezvoltarea competențelor specifice meseriei nu trebuie să cadă cu predilecție în sarcina agenților economici. Dezvoltarea competențelor ar trebui să se facă în școală, însă pentru aceasta ar fi de dorit ca dotarea atelierelor să crească” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Soluția ideală, din acest punct de vedere, ar trebui să includă continuarea și dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici, concomitent cu creșterea investițiilor publice în modernizarea și dotarea atelierelor școlare. Vorbim astfel despre complementaritatea între pregătirea profesională asigurată de școală și pregătirea facilitată prin intermediul firmelor.

ADECVAREA COMPETENȚELOR LA CERINȚELE PIEȚEI MUNCII

O problemă majoră pe dimensiunea concordanței dintre oferta educațională și cerințele pieței muncii ține de faptul că unitățile de învățământ sunt statice în ceea ce privește adecvarea ofertei educaționale în

raport cu piața muncii. În acest fel, unitățile școlare tind să păstreze aceleași specializări pe parcursul mai multor ani, chiar dacă contextul pieței de muncă locale se schimbă semnificativ. Mecanismele instituționale greoaie și procedurile dificile sunt factori descurajanți pentru școli în demersurile de ajustarea a ofertei educaționale. Pe de altă parte, piața muncii este caracterizată prin dinamism și volatilitate ceea ce face dificil orice demers de ajustare a competențelor dezvoltate în școală în raport cu solicitările concrete ale angajatorilor:

„Noi, fiind un liceu cu profil auto, ne-am orientat în mod deosebit pe specializările pe care le solicită DACIA, ulterior am încercat să ne orientăm și către alte domenii solicitate de piața muncii. Totuși, ca să schimbăm ceva în acest sens, ca să oferim o specializare nouă, trebuie să parcurgem un drum lung și destul de anevoios. Trebuie să ne autorizăm pe specializarea respectivă, să acredităm după minim trei ani...Din discuțiile pe care le-am avut cu agenții economici, aceștia ne spun că au nevoie ACUM de o anumită calificare, în schimb noi putem veni cu acea specializare în minim trei ani. Ei au nevoie acum, iar noi producem absolvenții peste trei ani, când dinamica pieței muncii poate fi alta” (cadru didactic LTCM Mioveni).

În această situație, soluția pe care o adoptă multe dintre firmele care au nevoie de personal cu un anumit nivel de calificare este acela de a investi în pregătirea angajatului la locul de muncă, cu toate costurile și riscurile de rigoare:

„Pe piață, în momentul de față, nu găsim persoane calificate pentru posturile noastre. În Argeș industria merge. Sunt foarte multe firme și toate caută personal specializat. Suntem în situația în care mergem la firme și subcontractăm personal calificat și asta se întâmplă pentru că efectiv nu găsim oameni pregătiți. Noi credem în formare! Nu avem altă soluție: trebuie să-i creștem! Pentru aceasta am dezvoltat sistemul școlilor de dexteritate, însă și aici apare o problemă: creștem oameni și apoi pleacă! În ultima perioadă am angajat personal pentru experiență, numai pentru a-i forma, însă nu știu dacă ne mai putem permite să continuăm acest model” (angajator, domeniu auto, Mioveni)

Punctul de vedere al angajatorilor descrie, de cele mai multe ori, o situație critică în ceea ce privește nivelul de pregătire al absolvenților de învățământ tehnic în raport cu nevoile efective ale firmelor. Este foarte dificil ca angajatorii să găsească absolvenți cu adevărat pregătiți pentru posturile disponibile și aceasta nu pentru că s-ar solicita cunoștințe și competențe deosebite, ci pentru că marea majoritate a tinerilor care finalizează studiile sunt foarte slab pregătiți și nu au cunoștințe și deprinderi elementare meseriei pe care au urmat-o:

„Noi angajăm sudori și nu mai găsim acei sudori cu pregătire, sudori de școală veche. Găsim oameni care demonstrează că au terminat o școală, care au hârtia, dar fără experiență practică. Este dezamăgitor că absolvenții nu au acele cunoștințe de bază, nu au deprinderile minime. Candidații vin la interviu, dar nu au cunoștințe minime” (angajator, Mioveni).

Explicația pentru această situație stă, în viziunea angajatorilor, în faptul că nu există o minimă selecție a elevilor în perioada anilor de studiu și în faptul că programele didactice sunt încărcate și slab adecvate cerințelor actuale.

„E nevoie de o testare constantă și reală a competențelor elevilor. Cei ce nu le îndeplinesc nu trebuie păstrați în școală. Logica actuală în care elevii sunt ținuți indiferent de rezultate în programele de pregătire este păguboasă. Pe de altă parte, putem vorbi și despre o vină a cadrelor didactice. În școală nu se predă ceea ce trebuie. Astfel elevii ajung să nu stăpânească esențialul. E de preferat să insiști cu elemente cu adevărat importante pe care să le tot repeți, decât să te risipești pe elemente multiple și complicate” (angajator, Mioveni).

RELAȚIA CU ANGAJATORII

Prin mijlocirea facilitată de către autoritățile locale și de către Inspectoratul Școlar Județean Argeș, Liceul Tehnologic Construcții de Mașini Mioveni a parafat în 2012 un contract de colaborare pentru practica elevilor cu Automobile Dacia. Rolului hotărâtor în realizarea acestui parteneriat a fost deținut de către Primăria Mioveni, care mijlocit contactele dintre reprezentanții unității școlare și conducerea Automobile Dacia. Pentru anul școlar 2016-2017 au fost semnate alte contracte de parteneriat cu trei firme importante din industria auto ce activează în Mioveni:

- Euro APS, societate cu peste 600 de salariați cu domeniul de activitate în producția de componente de mase plastice pentru industria auto. Firma a fost atrasă în colaborare cu liceul de către Automobile Dacia, Euro APS fiind unu dintre furnizorii importanți de componente pentru autoturismele ce sunt asamblate la Mioveni.
- Piroux Industrie Romania, firmă cu 350 de salariați, specializată în prelucrarea industrială a metalelor. Piroux are două puncte de lucru în Argeș (în Mioveni și Țițești) și lucrează atât pentru Dacia, cât și pentru parteneri străini din diverse sectoare industriale.
- Delta Invest, societate comercială din Mioveni, cu peste 600 de salariați ce activează domeniul injectiei de mase plastice și proiectarea-construcția de matrițe industriale.

Dacia și Euro APS acordă și burse suplimentare în cuantum de 200 de lei elevilor acceptați pentru stagiile de practică. Delta Invest și Piroux Industrie, pe de altă parte, au decis să nu ofere astfel de forme de susținere. Dacia a susținut până în momentul de față 42 de elevi de la specializarea sculer-matrițer (28 de elevi înscriși în clasa a IX-a în anul 2013 și câte 14 elevi înscriși în 2014 și în 2015). Din anul școlar următor 2016-2017 Dacia urmează să acorde sprijin pentru alți șase elevi de la specializarea *sudori*. Delta Invest s-a angajat să primească în practică, începând cu toamna acestui an, o întreagă clasă de la specializarea mecanică (28 de elevi), iar Piroux Industrie și-a arătat disponibilitatea pentru a participa la formarea profesională a cinci elevi. În condițiile în care numărul de elevi care urmează să fie sprijiniți de cele patru societăți din industria auto nu acoperă întreaga cifră de școlarizare propusă pentru anul viitor, reprezentanții liceului au stabilit contracte de colaborare pentru practica elevilor și cu alți agenți economici importanți din Mioveni (S.C. Servicii Edilitare Mioveni, S.C. Construcții Reparații Mioveni, S.C. Sima Argeș etc).

INCLUZIUNEA ABSOLVENȚILOR PE PIAȚA MUNCII

Principalele două probleme ale absolvenților de învățământ profesional și tehnic din școlile românești fac trimitere la nivelul redus al pregătirii teoretice pe care-l capătă în perioada de școlarizare și la lipsa deprinderilor practice minime. În această situație, angajatorilor din industria auto, care necesită anumite competențe specifice, le e foarte greu să găsească, printre noii absolvenți, persoane potrivite pentru cerințele posturilor scoase la concurs:

„Problema nu e neapărat că nu găsim oameni, ci mai degrabă că majoritatea celor care vin la noi nu cunosc elemente de bază necesare în activitatea noastră” (angajator, Mioveni)

Deficitul de pregătire profesională al absolvenților este, în viziunea angajatorilor, un eșec al sistemului educațional actual:

„Se vede ușor deficitul pe care l-au acumulat în perioada școlară. Școala este de vină pentru nivelul scăzut de adecvare a absolvenților la cerințele pieței muncii. Școala trebuie să-și facă treaba! Practica din școală este problema, mai exact modul în care se fac activitățile în ateliere și modul în care se implică maeștrii școlari în pregătirea elevilor. Copiii nu le trebuie neapărat practică în

firme, au nevoie de mai multă practică în școală și de acumularea unor deprinderi tehnice de bază” (angajator, Mioveni)

Perspectiva reprezentanților școlii, pune accentul pe faptul că activitățile de predare-învățare sunt realizate în mod optim și că explicația eșecului în accederea pe piața muncii trebuie căutată, în mod special, în factorii individuali și în cadrul familial:

„În Mioveni numai cine nu dorește nu muncește! Nu putem vorbi despre un deficit de locuri de muncă, ba din contră! În linii mari, putem spune că avem un mecanism de monitorizare al inserției elevilor. Catedra tehnică se ocupă de acest lucru. Ținem legătură cu mare parte din foștii elevi prin intermediul rețelelor de socializare. Cred că pentru 70% dintre absolvenții din anii trecuți avem informații certe referitoare la ruta lor profesională. Aproape jumătate s-au angajat, o altă parte (10-15%) au plecat din țară. Pentru cei ce încă nu lucrează cred că explicația pentru starea lor se găsește în caracterul lor și în lipsa cultului muncii. Aici o vină se poate găsi și la nivelul orientării profesionale din școală și familie. Mulți dintre foștii elevi care nu lucrează au părinți plecați în străinătate” (cadru didactic LTCM Mioveni).

PERSPECTIVE ASUPRA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

DIRECȚII DE ACȚIUNE ÎN VEDEREA REFORMĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL DIN PERSPECTIVA INSPECTORATULUI ȘCOLAR ARGEȘ

În viziunea reprezentantului Inspectoratului Școlar Argeș, pentru o modificare substanțială și eficientă a situației învățământului profesional sunt necesare îmbunătățiri pe trei dimensiuni importante:

α) **Legislație**

„E necesar ca legislația să ofere avantaje financiare reale firmelor pentru ca acestea să fie motivate în a colabora cu unitățile școlare. Firmele mari au o rețineră în a investi în elevi care la finele perioadei școlare pot decide să se angajeze în altă parte, sau pot pleca în străinătate. De aceea, ca o formă de compensație pentru acest risc, firmele au nevoie de facilități fiscale reale. Nu ne putem întoarce la sistemul repartițiilor din perioada comunistă, facilitățile în schimb pot contribui la reducerea expunerii firmelor și la motivarea lor în a fi interesate de colaborarea cu unitățile școlare ce furnizează învățământ profesional”. (Inspector ISJ Argeș)

β) **Dotarea tehnică a unităților școlare**

„E nevoie ca școlile să beneficieze de fonduri pentru reutilare. Cele mai multe dintre ateliere de practică se bazează pe utilaje vechi de zeci de ani, ce sunt uzate atât fizic, cât și moral” (Inspector ISJ Argeș).

χ) **Reindustrializare**

„Nu putem vorbi despre rolul învățământului profesional fără o creștere a rolului industriei în economie, care să genereze cerere de personal calificat” (Inspector ISJ Argeș).

DIRECȚII DE ACȚIUNE ÎN VEDEREA REFORMĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL DIN PERSPECTIVA REPREZENTANȚILOR ȘCOLII

Din perspectiva cadrelor didactice, dincolo de continuarea și încurajarea colaborării cu agenții economici, reforma învățământului profesional trebuie să continue prin **reorganizarea programelor de studiu, modernizarea bazei materiale și suplimentarea personalului implicat în practica elevilor.**

Programele de studiu, în ciuda unor ajustări realizate în ultimii ani, continuă să fie supra-încărcate atât din punct de vedere al numărului de module de studiu, cât și a conținutului, care pune accentul pe pregătirea teoretică a elevilor și nu pe deprinderea unor abilități practice (cadru didactic LTCM Mioveni). În procesul de ajustare a ofertei educaționale este necesar intervenția pe două dimensiuni. Pe de o parte, e nevoie ca vocea angajatorilor să se facă mai clar auzită și să se dezvolte mecanisme instituționale de colaborare între școală și mediul economic.

„Cei ce lucrează la programe ar trebui să discute mai des cu agenții economici care susțin învățământul profesional. Este evident faptul că programa trebuie restructurată. Cred că ar trebui o intervenție în acest sens: discuții cu angajatorii, cu tutorii” (cadru didactic - LTCM Mioveni).

Pe de altă parte, este important ca, pe viitor, unitățile de învățământ să beneficieze de o mai mare autonomie în ajustarea propriilor programe de studiu. În momentul de față, procedurile standard în acest sens sunt greoaie și nu o acordă unităților școlare suficiente grade de libertate în modificarea ofertei educaționale. Pentru o mai bună armonizare a programelor educaționale se impune creșterea colaborării dintre unități școlare, inspectorate județene și agenți economici, care să nu se limiteze la organizarea a câtorva întâlniri anuale, ci să fie facilitat contactul continuu dintre aceștia actori.

Suplimentarea personalului implicat în practica elevilor

În momentul de față, la LTCM Mioveni se poate vorbi despre insuficiența personalului didactic implicat în pregătirea profesională a elevilor. Situația este evidentă în perioadele în care elevii realizează stagii de practică la agenți economici și când maiștrii din cadrul liceului trebuie să supervizeze simultan activitatea elevilor. De cele mai multe ori, elevii ce provin din aceeași clasă sunt repartizați la agenți economici diferiți sau în secții diferite, astfel fiind imposibil ca profesorul responsabil de practică să-i supervizeze în permanență. Chiar dacă în aceste perioade, activitatea elevilor este ghidată de către tutorii de practică puși la dispoziție de către agentul economic, aceștia nu pot suplini în totalitate rolul deținut de către cadrele didactice.

„Principala problemă în acest moment este cea a cadrelor didactice care trebuie să se ocupe de mai multe activități în același timp. Ar fi nevoie de existența unei catedre speciale care să se ocupe exclusiv de practica elevilor la partenerii economici. Maiștrii din liceu, spre exemplu, trebuie să fie în perioada de practică în mai multe locuri în același timp, ceea ce e imposibil” (cadru didactic LTCM Mioveni).

Modernizarea bazei materiale

Chiar dacă din punct de vedere al bazei materiale, LTCM Mioveni dispune de o situație favorabilă comparativ cu situația înregistrată în alte unități școlare de același tip, problema dotării liceului cu aparatură modernă rămâne una centrală. Utilajele și mijlocele tehnice utilizate în cadrul practicii de specialitate realizate de către elevi în cadrul unității școlare sunt, în mare parte, învechite și nu mai corespund în totalitate cerințelor actuale.

Dincolo de cele semnalate mai sus, un alt aspect important vizează modul în care se realizează **selecția elevilor** care se înscriu la cursurile programelor de pregătire profesională. Sistemul de repartizare computerizată nu asigură congruența dintre deprinderile și abilitățile elevului și specificațiile domeniului în care urmează să se specializeze:

„Nu există o selectare eficientă a elevilor. Nu există un examen. Sistemul de repartizare computerizată creează astfel de probleme. Acest sistem este creat pentru a menține în activitate și liceele care nu sunt căutate, cu toate acestea, cred că nu este soluția optimă. O altă problemă ar fi

finanțarea problemelor învățământului profesional, iar cea de-a treia dimensiune ce necesită intervenție vizează crearea și susținerea conexiunii dintre licee și agenți economici.” (cadru didactic LTCM Mioveni).

DIRECȚII DE ACȚIUNE ÎN VEDEREA REFORMĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL DIN PERSPECTIVA AGENȚILOR ECONOMICI

Evaluările furnizare de către angajatorii importanți arată faptul că, de câțiva ani, România se confruntă cu deficit de forță de muncă specializată, în special în sectorul industrial. La Mioveni problema lipsei de personal califica este resimțită puternic de către cei mai mulți dintre agenții economici importanți activi în zona industriei auto. Unul din firmelor la această situație a vizat creșterea implicării în pregătirea profesională a elevilor de la unitățile școlare din zonă. Reprezentanții societăților comerciale asumă faptul că finalitatea colaborărilor cu școlile este una pur practică, menită să răspundă la nevoia de forță de muncă specializată:

„Obiectivul nostru e de a ne asigura o bază de selecție pentru viitorii angajați. Investim în pregătirea elevilor pentru a putea selecta dintre ei personal specializat. Din păcate, nu întotdeauna se întâmplă aceasta. Problema pleacă din nivelul scăzut de pregătire pe care mulți dintre elevi îl au, în sensul că din liceu vin fără să cunoască chestiuni elementare” (angajator, Mioveni).

Implicarea în societăților comerciale în formarea profesională a elevilor, prin facilitarea stagiilor de practică și acordarea altor facilități pentru elevi, se conturează a fi o direcție de acțiune avantajoasă atât pentru elevi și pentru școală, cât și pentru mediul economic și comunitate. Există, totuși, o serie de bariere ce pot fi depășite doar prin o mai clară reglementare a sistemului de învățământ profesional.

Prima dintre acestea vizează, definirea clară a raportului dintre pregătirea profesională realizată în școală și pregătirea realizată în cadrul firmelor. E necesar ca aceste două componente să fie conectate interdependent și să existe un permanent schimb de informații între școală și tutorii elevilor care se ocupă de practica acestora la agenții economici. O altă barieră ține de costurile suplimentare pe care firmele implicate în colaborări cu unități școlare trebuie să le acopere. Dincolo de cele referitoare la productivitatea tutorilor și persoanelor implicate în gestionarea practicii elevilor, există o serie de alte costuri indirecte care fac ca asemenea colaborări să poată fi sustenabile doar pentru un anumit tip de firme. Un aspect deosebit de important în acest sens, vizează compensarea sau reducerea riscurilor ca elevii formați de o societate comercială să aleagă, la momentul absolvirii, să se angajeze la un alt agent economic. O posibilă soluție în acest sens poate fi reprezentată de stipularea unor compensații, sub forma unor înlesniri fiscale, pentru firmele care oferă stagii de practică:

„Firmele sunt și sceptice în a colabora cu noi. Ne spun că nu au siguranța faptului că elevii în care investesc, pe care-i pregătesc, vor ajunge să lucreze la ei după finalizarea studiilor. Ei ar dori ca legislația să le permită ca absolvenții să fie oarecum obligați să lucreze după absolvire, o anumită perioadă de timp, la angajatorii care-i susțin în perioada de formare” (cadru didactic LTCM Mioveni).

CONCLUZII

PUNCTE TARI

Punctele tari ale LTCM Mioveni țin, în mod special, de contextul comunități în cadrul căreia acesta își desfășoară activitatea, fiind determinate atât de sprijinul constant acordat de către autoritățile din Mioveni, cât și nivelul ridicat de dezvoltare a economiei locale. Principalul atu al LTCM Mioveni este reprezentat de colaborarea strânsă dintre instituția de învățământ și agenți economici importanți din

sectorul industrial, precum Automobile DACIA, Delta Invest, Euro APS sau Piroux Industrie Romania. Legătura cu DACIA, în mod special, a adus un plus de notorietate liceului și a determinat creșterea atractivității ofertei educaționale a acestuia în rândul absolvenților de școală generală din Mioveni și din localitățile învecinate.

Un alt punct tare al liceului este reprezentat de baza materială și de corpul profesoral. Astfel, condițiile de pregătire oferite elevilor, fie că vorbim despre săli de curs, laboratoare, teren de sport sau conexe, îndeplinesc toate exigențele în domeniu. Corpul profesoral este caracterizat prin nivel ridicat de pregătire profesională (dovedit de gradele didactice dobândite de către profesori, de stagiile de pregătire urmate și de rezultatelor obținute la evaluările periodice).

Nu în cele din urmă, un alt atu important al liceului este dat de susținerea constantă de care instituția de învățământ beneficiază din partea autorităților locale. Practic, în spatele celor mai importante dintre reușitele instituției de învățământ (fie că vorbim despre investițiile în infrastructura școlară și în baza materială, fie că vorbim despre mijlocirea colaborării cu Automobile DACIA) au stat autoritățile locale. Rolul acestora nu s-a rezumat la a asigura necesarul de finanțare pentru buna desfășurare a activităților de predare-învățare, ci a mers mai departe, în sensul abordării unei strategii de colaborare extinsă cu școala.

PUNCTE SLABE

În categoria punctelor slabe se încadrează, în mod special, două elemente: rata redusă de promovabilitate a elevilor la examenul de bacalaureat și slaba dotare cu tehnică modernă a atelierelor de practică. În ultimii ani promovabilitatea la examenul de bacalaureat s-a situat între 30-40%, semnificativ mai redus în comparație cu valorile medii înregistrate la nivel județean (60-70%), situația fiind explicată, în mod special, prin prisma faptului că unitatea de învățământ nu prezintă un nivel ridicat de atractivitate în rândul absolvenților de învățământ gimnazial cu performanțe școlare peste medie.

Celălalt aspect semnalat ține de contextul mai larg al sistemului românesc de învățământ și se referă la subfinanțarea achiziției de tehnică pentru laboratoare și ateliere de practică. Parțial, acest neajuns a fost ameliorat prin donațiile de utilaje tehnologice realizate de către Automobile DACIA, însă, per ansamblu, situația este departe de a fi rezolvată.

ELEMENTE DE SUCCES

La momentul înființării, liceul a fost gândit ca unitate de pregătire a viitorilor salariați de pe platforma DACIA, rolul acestuia fiind de a oferi programe de pregătire centrate pe tipurile de calificări necesare constructorului de autoturisme. Legătura dintre liceu și DACIA s-a păstrat pe tot parcursul celor aproape cinci decenii de activitate. Însă, în ultimii ani, odată cu înființarea în Mioveni a mai multor firme de subansamble auto, s-a înregistrat o creștere importantă a cererii de personal calificat din partea furnizorilor de componente, ceea ce a condus la o diversificare a sectoarelor de activitate în care absolvenții unității școlare își pot găsi de lucru. Putem spune că în acest moment, deșeurile profesionale ale absolvenților LTCM Mioveni acoperă un spectru mult mai larg de activități industriale (sudură, presaj, prelucrarea metalelor, mecanică, prelucrarea maselor plastice, matrițe industriale, tehnologia construcțiilor de mașini etc.) în comparație cu situația de acum câțiva ani, ceea ce constituie un real progres.

Succesul unității de învățământ, în ceea ce privește integrarea pe piața muncii a absolvenților, este dat de cererea de forță de muncă existentă din partea uzinelor DACIA și, mai cu seamă, din partea firmelor din industria pe orizontală, ce au dezvoltat facilități de producție în Mioveni. Practic, când vorbim despre succesul liceului nu putem să nu facem referire la specificul economiei locale.

ELEMENTE TRANSFERABILE

Cel mai important aspect pe care-l putem considera transferabil și către alte regiuni și unități școlare ține de modul în care autoritățile locale au reușit să medieze colaborarea dintre școală și cel mai important agent economic din oraș (DACIA). Reprezentanții locali au fost, în etapa de negociere și semnare a contractului de colaborare, liantul dintre școală și societatea comercială. Dincolo de această chestiune, toate celelalte aspecte care concură la creionarea succesului liceului țin de contexte mult prea specifice pentru a putea fi considerate transferabile. Baza materială bună, contractele de colaborare pentru practica elevilor cu firmele importante din oraș, nivelul ridicat de angajabilitate a absolvenților, toate acestea au în spate factori comunitari favorizanți (nivel ridicat de dezvoltare a localității, cerere ridicată de locuri de muncă, administrație locală bogată) care nu se regăsesc, decât în situații excepționale, la nivelul comunităților locale din România.

ANEXA A. OFERTA EDUCAȚIONALĂ LA UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ PENTRU ANUL ȘCOLAR 2016-2017

Unitatea de învățământ	Calificare / Domeniu	Clase	Nr. locuri	Angajatori
Colegiul Tehnic Câmpulung	Electromecanic utilaje și instalații industriale Electromecanică	1	28	SC HOLCIM SA (28)
	Confecționar produse textile Industria textilă și pielărie	1	28	SC CD SOFA EURO 07 SRL (7); SC MUNCA COLECTIVĂ SRL (7); SC NEW STYLE LUMITEX SRL (7); SC DAILOR TREND STYLE SRL (7)
	Tâmplar universal Fabricarea produselor din lemn	1	28	SC MUSCEL IND FOREST 2003 SRL (5); SC CD SOFA EURO 07 SRL (10); SC POP GELIAL SRL (7); SC FABIAN TRADITIONAL MOB SRL (5); SC GHEBO FAG SRL (1)
Liceul Tehnologic Auto Câmpulung	Mecanic auto Mecanică	2	56	S.C. I.A.T.S.A. DACIA Câmpulung S.A. (28); S.C. SUMMER TRADING S.R.L. Câmpulung (28)
Liceul Tehnologic Costești, COSTEȘTI	Mecanic auto Mecanică	1	28	S.C. SERVICE CAROSERIE VOPSITORIE TOTAL SRL Punct de lucru COSTEȘTI (10); S.C. ARTIS S.A. Pitești (10); S.C. TESSORO CENTER SRL Pitești (4); S.C. ALPIN STAR SRL Pitești (4)
	Sudor Mecanică	0.5	14	S.C. COMEFIN S.A. COSTEȘTI (7); S.C. SERVICE CAROSERIE VOPSITORIE TOTAL SRL Punct de lucru COSTEȘTI (7)
	Mecanic agricol Mecanică	0.5	14	S.C. AGROTOTAL PRODCOM SRL COSTEȘTI (6); S.C. ANEMONA&OVIDIU COSTEȘTI (4); S.C. GRIMAR BRAD SRL BRADU (4)
Liceul Tehnologic "Constantin Dobrescu" Curtea de Argeș	Brutar - patiser - preparator produse făinoase Industria alimentară	1	28	S.C. PANI ENTREPRINSE (14); S.C. ARGPAN (8); CUPTORUL DE PÂINE TRADIȚIONAL (6)
Liceul Tehnologic Auto Curtea de Argeș	Mecanic auto Mecanică	2	56	SC 7 DIN 7 SRL (14); SC DACIA SERVICE SRL (14); SC EMPI SRL (14); SC COPET SRL (14)
	Instalator instalații tehnico-sanitare și de gaze Construcții, instalații și lucrări publice	1	28	SC ALFA CON S.R.L (10); SC J.M.G INSTAL GAZ CONFORT S.R.L (8); SC ALIAMA TRANDING UNION S.R.L (10)
	Confecționar produse electrotehnice Electric	1	28	SC STEINEL ELECTRONIC SRL (28)
Liceul Tehnologic "Petre Ionescu Muscel" Domnești DOMNEȘTI	Mecanic auto Mecanică	1	28	SC EMPI SRL (10); SC UNIVERSAL OFS 2006 SRL (8); SC SIGMA SA (10)
Liceul Tehnologic Nr. 1 Mărăcineni	Comerciant - vânzător Comerț	1	28	S.C. METRO CASH&CARRY ROMÂNIA S.R.L (16); S.C. JOHN S.R.L. (8); S.C. ARGINTEX S.A. (4)
Liceul Tehnologic Construcții de Mașini Mioveni	Sudor Mecanică	1	28	S.C. SERVICII EDILITARE PENTRU COMUNITATE MIOVENI (15); SC CONSTRUCTII REPARATII MIOVENI (15)

	Mecanic auto Mecanică	1	28	SC CONSTRUCTII REPARATII MIOVENI (10); SC SIMA ARGES SRL (18)
	Sculer matrițer Mecanică	1	28	SC DELTA INVEST SRL (28)
Liceul Tehnologic "Liviu Rebreanu" Mozăceni MOZĂCENI	Mecanic auto Mecanică	1	28	SA VIITORUL MOZĂCENI (20); SA DUMBRAVA MOZĂCENI (8)
Colegiul Economic "Maria Teiuleanu" Pitești	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație Turism și alimentație	1	28	S.C. CARA S.R.L. (7); S.C. REHOMA S.R.L. (5); S.C. AUCHAN S.R.L. (6); RESTAURANT ZAHANA (5); S.C. ALCADIBO TRADING S.A. (5)
Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu" Pitești	Mecanic auto Mecanică	1	28	S.C. AUTOPRO MOND S.A. (28)
Colegiul Tehnic "Dimitrie Dima" Pitești	Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar Construcții, instalații și lucrări publice	0.5	14	SC ROCIP INSTAL SRL (6); SC SUDGAZ INSTAL SRL (8)
	Electrician constructor Electric	0.5	14	SC ROCIP INSTAL SRL (7); SC SUDGAZ INSTAL SRL (7)
Liceul Tehnologic "Astra" Pitești	Operator sonde Mecanică	0.5	14	OMV PETROM S.A. (14)
	Operator la extracția, tratarea, transportul și distribuția gazelor Mecanică	0.5	14	OMV PETROM S.A. (14)
	Electrician exploatare joasă tensiune Electric	0.5	14	SC GENERAL PREST SA Pitești (14)
	Sudor Mecanică	0.5	14	SC METABET CF SA (14)
Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși" Pitești	Tâmplar universal Fabricarea produselor din lemn	0.5	14	SC TAPI REP CONFORT 2005 SRL(6) SC ALPROM SA (8)
	Mecanic utilaje și instalații în industrie Mecanică	0.5	14	SC COMESAD RO SA (7); RONERA RUBBER SA (7)
Liceul Tehnologic "Dacia" Pitești	Mecanic auto Mecanică	1	28	S.C. AMATS.A. (15); S.C. CNCD S.A. (8); S.C. SERVICE AUTO HOUSE SRL.(5)
	Tinichigiu vopsitor auto Mecanică	0.5	14	S.C. CNCD S.A. (7); S.C. CONCRET RO GRUP SRL (7)
	Sculer matrițer Mecanică	0.5	14	S.C. RONERA RUBBER S.A. (8); S.C. INDUSTRIAL MB PLUS SRL (6)
Liceul Tehnologic "Victor Slăvescu" Rucăr	Tâmplar universal Fabricarea produselor din lemn	1	28	SC. SOLO SHOT SRL (28)
Liceul Tehnologic "Dinu Brătianu" Ștefănești	Mecanic auto Mecanică	1	28	SC IATSA PLATFORMA ȘTEFĂNEȘTI SA (28)
	Tinichigiu vopsitor auto Mecanică	0.5	14	SC IATSA PLATFORMA ȘTEFĂNEȘTI SA (14)
	Sculer matrițer Mecanică	0.5	14	SC ANA MEP SDV SA (14)
Liceul Tehnologic "I.C. Petrescu" Stâlpeni	Frezor-rabotor- mortezor Mecanică	1	28	SC DELTA INVEST SRL (10); SC AXI ATTZA CONSTRUCT SRL (10); SC SETRO METAL GROUP SRL (8)

Sursă: www.alegetidrumul.ro